

**Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Түрікменстанның Үкіметі арасындағы
Жолаушылар мен жүктерді автомобильмен халықаралық тасымалдау туралы келісімді
бекіту туралы**

Қазақстан Республикасының Заңы 1998 жылғы 10 желтоқсан N 310-I

Алматыда 1997 жылғы 27 ақпанда қол қойылған Қазақстан Республикасының
Үкіметі мен Түрікменстанның Үкіметі арасындағы Жолаушылар мен жүктерді
автомобильмен халықаралық тасымалдау туралы келісім бекітілсін.

Қазақстан Республикасының
Президенті

Қазақстан Республикасының Үкіметі
мен Түрікменстанның Үкіметі арасындағы
Жолаушылар мен жүктерді автомобильмен халықаралық
тасымалдау туралы
Келісім

(ҚР халықаралық шарттары бюллетені, 2000 ж., N 1, 5-күжат)
(1999 жылғы 29 қаңтарда күшіне енді - "Дипломатия жаршысы" ж.,
Арнайы шығарылым N 2, 2000 жылғы қыркүйек, 86 бет)

Бұдан әрі қарай "Уағдаласушы Тараптар" деп аталатын, Қазақстан
Республикасының Үкіметі мен Түрікменстанның Үкіметі,
өзара тиімді сауданы және экономикалық қатынастарды дамытуға жәрдемдесу
тілегін білдіре отырып,
теңдік және өзара тиімділік негізінде екі мемлекет арасындағы жолаушылар мен
жүктердің автомобильмен халықаралық тасымалдарын және өз аумақтары арқылы
транзитін дамыту мен реттеу мақсатында,
төмендегілер жөнінде келісті:

1. Қазақстан Республикасы мен Түркіменстан арасында екі мемлекеттің біреуінің аумағында тіркелген автокөлік құралдары орындайтын, Қазақстан Республикасы мен Түркіменстан арасындағы тікелей қатынастардағы немесе олардың аумағы арқылы халықаралық автомобиль қатынастары үшін ашық жолдар арқылы транзитті жолаушылар мен жүк тасымалдауларына қолданылады.

2. Осы Келісім Уағдаласушы Тараптардың халықаралық жүктердің немесе жолаушылардың автомобиль тасымалдары саласындағы өздері қол қойған екі жақты немесе көп жақты келісімдерінен туындайтын құқықтары мен міндеттемелеріне нұқсан келтірмейді.

2 - б а п

А й қ ы н д а м а л а р

Осы Келісімнің мақсаттары үшін:

1. "Тасымалдаушы" терминімен - Қазақстан Республикасы немесе Түркіменстанда тұрғылықты мекен-жайы бар, автокөлік құралы тіркелген мемлекеттің қолданыстағы заңдарына сәйкес коммерциялық негізде немесе өз жеке есебінен жолаушылар немесе жүктердің халықаралық тасымалдарын орындауға өкілетті кез-келген жеке немесе заңды тұлға түсініледі.

2. "Автокөлік құралы" терминімен:

а) жолаушыларды тасымалдаған кезде - жүргізушіні қоса есептегенде, 9-дан артық жолаушыларды тасымалдауға арналған механикалық жүргізгіші бар автобус немесе кез келген автокөлік құралы түсініледі;

б) жүктерді тасымалдаған кезде - тасымалдауға арналған механикалық жүргізгіші бар кез-келген автокөлік құралы өз мемлекетінің аумағында тіркелген жағдайда, бір автокөлік тартқыш пен тіркемелер немесе жартылай тіркемелерді қоса алғандағы автокөлік құралы түсініледі.

3. "Рұқсат" термині әрбір Уағдаласушы Тараптардың қолданыстағы мемлекеттік заңдарына сәйкес жиындарды төлеп немесе жиындардан босатылып пайдалану үшін берілген, автокөлік құралының иесіне Уағдаласушы Тарап мемлекетінің аумағында оған қарай және кері қарай тікелей немесе транзитті бір сапарға бекітілген нысандағы және тасымалдау мерзімі кезінде бір бағытта құқық беретін құжат түсініледі;

4. "арнайы рұқсат" термині аумақтарында тасымалдау жүзеге асырылып отырған Уағдаласушы Тараптар мемлекеттерінің қолданыстағы ішкі заңдарына сәйкес, тасымалдаушыға автокөлік құралдарымен кең көлемді, ауыр салмақты және қауіпті жүктер тасымалдарын орындауға құқық беретін құжат түсініледі;

5. "жолаушылардың жүйелі тасымалы" - олардың кезінде келісілген кестелер мен

тарифтерге сәйкес, алдын-ала айқындалған аялдамалар пункттерінде жолаушылардың түсуі мен мінуі жүзеге асырылатын, белгілі қозғалыс жиілігі бар бекітілген маршрут бойынша жүзеге асырылатын тасымал;

6. "жүйесіз (көзделмеген) тасымалдар" - басқа да жолаушылар

тасымалдары;

7. "каботаждық тасымалдар" - бір Уағдаласушы Тарап мемлекеті тасымалдаушысының екінші Уағдаласушы Тарап мемлекеті аумағында орналасқан пункттер арасында орындайтын тасымалы;

8. "транзит" терминімен екінші Уағдаласушы Тарап мемлекет аумағы арқылы үшінші елдерге немесе үшінші елдерден бір Уағдаласушы Тарап мемлекетінің автокөлік құралдарының жүріп өтуі түсініледі.

Жолаушылар тасымалдары

3-бап

Жүйелі тасымалдар

1. Жолаушыларды автобустармен жүйелі тасымалдаулар Уағдаласушы

Тараптардың құзырлы органдары арасындағы алдын-ала рұқсат бойынша келісулер негізінде жүзеге асырылады.

2. Жүйелі автобустық қатынастар Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысы оның мемлекеттік аумағы арқылы өтетін маршруттар ұлттық заңдар талаптарына сәйкес, құзырлы органдарының алдын-ала мақұлдау жолымен ұйымдастырыла алады. Мақұлдауды 1 жылдан 5 жылға дейінгі мерзімге жүйелі қатынастың ашылуы туралы құзырлы органдардың шешімдері негізінде беруге болады.

3. Осы баптың 2-тармағына сәйкес өтініштер екінші Уағдаласушы Тараптардың құзырлы органына жазбаша түрде беріледі.

Өтініштерге төмендегі мәліметтер енуі тиіс:

- тасымалдаушының атауы мен мекен-жайы;
- қозғалыстардың тарифі, маршруты, кестесі;
- тасымалдарды орындаудың көзделген кезеңі мен жиілігі;
- жолаушыларды отырғызу және түсіру пункттері;
- пайдалану мерзімі, демалу және тамақтану үшін аялдау пункттері.

4. Әрбір Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысының құзырлы органдары екі жақты келісім бойынша жұмыс тәртібінде немесе осы Келісімнің 14-бабында

көрсетілген Аралас комиссияның шешімімен төмендегі:

- а) жаңа автобустық қатынастарды қолданысқа енгізуді;
- б) автокөлік құралдары қозғалыстарының кестесін;
- в) тарифтерді;
- г) тасымалдар шарттарын (жүру маршруттарын);
- д) белгілі маршруттар бойынша жүйелі автобус қатынастарын қысқарту, дамыту немесе тоқтатуды;
- е) жүйелі қатынастарға қатысты басқа да мәселелерді анықтайды.

4-бап

Жүйесіз (көзделмеген) тасымалдар

1. Тікелей және транзитті қатынастарда жүйесіз тасымалдаулар Уағдаласушы Тарап мемлекетінің құзырлы органдары алдын-ала берген рұқсаттары негізінде Уағдаласушы Тараптар мемлекеттерінің біреуінің тасымалдаушылары жүзеге асырады.

2. Екі Уағдаласушы Тараптардың құзырлы органдары жыл сайын өзаралық негізде рұқсаттар түрлерін бір-бірімен келіседі.

5 - б а п

Ж ү к т а с ы м а л д а р ы

1. Осы Келісімнің 6-бабында көрсетілген жағдайларды қоспағанда, Уағдаласушы Тараптар мемлекеттері арасындағы және олардың аумақтары арқылы транзитті жүк тасымалдары рұқсаттар негізінде жүзеге асырылады. Әрбір рейске және әрбір автокөлік құралына жеке рұқсат берілуі тиіс. Бір Уағдаласушы Тарап мемлекетінің аумағына келуші немесе Уағдаласушы Тараптар мемлекеттерінің біреуінің аумағы арқылы транзитті өтетін бос автокөлік құралы үшін де рұқсат талап етіледі.

2. Бір Уағдаласушы Тараптың біреуінің тасымалдаушысына рұқсатты екінші Уағдаласушы Тараптың аумағына кіру кезінде оның құзырлы органдары береді.

3. Рұқсатты басқа тасымалдаушыға беруге немесе оны өзге автокөлік құралы үшін қолдануға тыйым салынады.

4. Рұқсат тасымалдаушыға жүкті тікелей бағыттағы қатынаста да, сонымен бірге автокөлік құралы тіркелген мемлекетке бағытталған жағдайда да, бірінші Уағдаласушы Тарап құзырлы органының рұқсатымен екінші Уағдаласушы Тарап аумағынан кері қарай тасуды жүзеге асыруға құқық береді.

Рұқсат алудан босатылған тасымалдар

1. Тиісті құжаттар болған жағдайда, тікелей немесе транзитті қатынаста төмендегі т а с ы м а л д а у л а р ғ а :

а) бұзылған немесе аварияға ұшыраған автокөлікті ауыстыру және тасымалдау үшін баратын бос автокөлік құралына, сондай-ақ оларды тіркеп сүйреу немесе жөндеу үшін техникалық көмек көрсетуші автомобильдерге;

б) қайтыс болған адамдардың мәйіттері мен мүрделерге;

в) жәрмеңкелер, көрмелер немесе басқа да мәдени-техникалық және спорттық шаралар үшін арналған автокөлік құралдарына, заттар мен экспонаттарға, жабдықтар мен құралдарға, хайуанаттар мен материалдарға;

г) кері қарай алып кету жағдайындағы жарнамалық мақсатта пайдаланылатын з а т т а р м е н құ р а л д а р ғ а ;

д) көшу кезіндегі жылжымалы мүлікке;

е) театр декорациялары мен реквизиттеріне, музыка аспаптарына, кино түсіру, радио-теле хабарлары үшін жабдықтар мен саймандарға;

ж) табиғат апаттары кезінде көмек көрсету үшін медициналық

құрал-жабдықтар мен дәрі-дәрмектерге, сондай-ақ гуманитарлық және өзге де көмектер шеңберіндегі жүк тасымалдарына;

з) жалпы пайдаланудағы почталық тасымалдауларға рұқсат алу міндетті емес.

2. Осы Келісімнің 14-бабында көрсетілген Аралас комиссияның осы бапта аталған тізбені өзгертуге және толықтыруға өкілдігі бар.

Аталған толықтырулар мен өзгертулер белгіленген тәртіпте оларды Уағдаласушы Тараптар бекіткен соң күшіне енеді.

Жалпы ережелер

7-бап

Каботаж

Бір Уағдаласушы Тарап мемлекетінің тасымалдаушысына екінші Уағдаласушы Тарап мемлекетінің аумағында орналасқан екі пункт аралығында тасымалдарды жүзеге асыруға тыйым салынады.

8-бап

Үшінші мемлекеттерге және олардан кері қарай

жүктерді тасымалдау

1. Осы Келісімнің 1-бабына сәйкес өкілденген Уағдаласушы Тараптар мемлекеттерінің біреуінің тасымалдаушылары екінші Уағдаласушы Тарап мемлекетінің аумағы мен үшінші мемлекеттерге, арасында, сондай-ақ осы Уағдаласушы Тараптың құзырлы органының рұқсатын алғаннан кейін, өзаралық негізде екінші Уағдаласушы Тарап мемлекетінің аумағына үшінші мемлекеттен жүк т а с ы м а л д а р ы н о р ы н д а й а л а д ы .

2. Уағдаласушы Тараптардың құзырлы органдары екінші Уағдаласушы Тарап мемлекетінің тасымалдаушыларына және Уағдаласушы Тараптардың мемлекеттері аумағынан жүктер тасымалдарына жәрдемдеседі.

9 - б а п

Кең көлемді, ауыр салмақты және қауіпті жүктерді тасымалдау

1. Жүктің жалпы салмағы, көлем мөлшері және автокөлік құралының білігіне түсетін салмақ екінші Уағдаласушы Тарап аумағында белгіленген рұқсат етілген нормадан асатын жағдайда, сондай-ақ қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде алдын-ала екінші Уағдаласушы Тараптың құзырлы органдарының арнаулы рұқсатын алу қажет.

2. Егер рұқсатта автокөлік құралының қозғалысы белгілі бір маршрут бойынша көзделген болса, онда тасымалдау тек қана көрсетілген маршрут бойынша жүзеге асырылуға тиіс.

3. Арнаулы рұқсат осы Келісімнің 5-бабының 1-тармағында көрсетілген тасымалдаулар үшін рұқсат алу қажеттілігін жоққа шығармайды.

10-бап

Уағдаласушы Тараптардың ішкі заңдарында тыйым салынған қару-жарақты, оқ-дәрілерді, әскери жабдықтарды екі мемлекет арасында, сондай-ақ олардың аумағы арқылы транзитпен тасымалдауға тыйым салынады.

11-бап

Азаматтық жауапкершілікті сақтандыру

Осы Келісім негізінде жолаушылар мен жүктерді тасымалдау тасымалдаушының үшінші бір адам алдындағы келтіруі мүмкін залалы үшін

азаматтық жауапкершілігін алдын-ала міндетті сақтандырған жағдайда ғана жүзеге асырылады.

12-бап

Бақылауды жүзеге асыру

1. Уағдаласушы Тараптардың құзырлы органдары осы Келісімнің ережелеріне сәйкес атқарылатын жолаушылар мен жүктердің тасымалдануына өз мемлекеттерінің аумағында бақылауды жүзеге асырады.

2. Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысы Уағдаласушы Тараптардың құзырлы органдары берген тіркеу құжаттарын, автокөлік құралдарының нөмірлік және айырым белгілерін, оларды жүргізу құқығының біліктілік куәліктерін өз мемлекетінің аумағында таниды.

3. Осы Келісімнің ережелеріне сәйкес талап етілетін рұқсаттар мен басқа да құжаттар өздеріне тиесілі автокөлік құралының жанында бірге болуға тиіс және Уағдаласушы Тараптардың құзырлы бақылау органдарының талап етуі бойынша көрсетілуге тиіс.

4. Бір Уағдаласушы Тарап мемлекетінің аумағында тіркелген автокөлік құралдарының екінші Уағдаласушы Тарап мемлекетінің аумағында халықаралық тасымалдауды жүзеге асыратын жүргізушілерінің ұлттық немесе халықаралық жүргізушілік куәліктері және халықаралық талаптарға сәйкес автокөлік құралдары мен жүктерінің тиісті құжаттары болуға тиіс.

13 - б а п

К е д е н д і к е р е ж е л е р

1. Кеден баждарынан, алымдары мен салықтарынан мыналар босатылады:

а) Уағдаласушы Тараптардың біреуінің мемлекеті аумағында тіркелген, осы Келісімде көрсетілген жолаушылар мен жүктерді тасымалдау үшін пайдаланылатын және екінші Уағдаласушы Тарап мемлекетінің аумағына уақытша кіргізілген, олардың кері қайтарылатын шарты бойынша автокөлік құралдары, тіркемелер және жартылай тіркемелер.

Тап осындай режим аталған автокөлік құралдарымен тасып әкелінген және солармен бірге қайтарылған, көлік қызметі үшін қажетті қосалқы бөлшектерге, құралдарға және қарапайым жабдықтарға да қолданылады.

2. Дайындаушы зауыт әзірлеген, автокөлік құралдарына орнатылған бактар ішіндегі жанармай, сондай-ақ тасымалдаудың тиісті кезеңіне автокөлік құралдарының жұмыс

істеуі үшін қажетті мөлшердегі жағармай материалдары.

3. Осы Келісім шеңберінде және кеден органы елге кірер кезде түзген құжат шеңберінде тасымалдауды жүзеге асыратын көлік құралын жөндеу үшін екінші Уағдаласушы Тарап мемлекетінің аумағына уақытша әкелінетін қосалқы детальдар. Ауыстырылған детальдар автокөлік құралы тіркелген елге қайтарылып әкетілуге тиіс немесе кеден органдарының бақылауымен жойылады.

4. Шекарадан өтуге байланысты шекаралық, санитарлық, фитосанитарлық және кедендік тексеруге қатысты әрбір Уағдаласушы Тарап мемлекетінің аумағында қолданылатын ұлттық заңдардың ережелері, сондай-ақ екі Уағдаласушы Тарапта қатысушысы болып табылатын халықаралық келісімдер мен конвенциялардың ережелері қолданылады.

5. Ауыр науқас адамдарды тасымалдау, жолаушылар мен багажды тұрақты түрде тасымалдау кездерінде, сондай-ақ хайуанаттар мен тез бұзылатын жүктерді тасымалдау кезінде шекаралық, кедендік және санитарлық тексеру кезексіз жүзеге асырылатын болады.

1 4 - б а п

А р а л а с к о м и с с и я

1. Осы Келісімді түсіндіруге және қолдануға байланысты туындайтын мәселелерді қарау және шешу үшін өз құрамында екі Уағдаласушы Тараптың да құзырлы органдарының өкілдері бар Аралас комиссия құрылады.

2. Аралас комиссияның мәжілістері құзыретті органдардың біреуінің өтініші бойынша Уағдаласушы Тараптар мемлекеттерінің аумағында алма-кезек өткізіледі.

3. Аралас комиссия осы Келісімге қажетті толықтырулар немесе өзгертулер үшін ұсыныстар қабылдайды. Мұндай өзгертулер мен толықтырулар оларды Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысының бекіткені туралы хабарлайтын ноталар алмасқан сәттен бастап күшіне енеді.

1 5 - б а п

А л ы м д а р м е н т ө л е м д е р

1. Бір Уағдаласушы Тарап мемлекетінің тасымалдаушыларының осы Келісімнің ережелеріне сәйкес атқарылған жолаушы және жүк тасымалдауларынан тапқан табыстары, сондай-ақ олардың есебінен осы тасымалдаулар жүзеге асырылатын автокөлік құралдары екінші Уағдаласушы Тарап мемлекетінің аумағында табыс салықтарынан және меншік салықтарынан өзара босатылады.

2. Халықаралық қатынаста автокөлік құралын пайдалану нәтижесінде алынған табыстарға тасымалдаушының нағыз тұрақты орналасқан мемлекет аумағында салық

салынады. Уағдаласушы Тарап қосарлы салық салуды болдырмау туралы келісім жасасқан жағдайда осы келісімнің ережелері қолданылатын болады.

3. Тасымалдауды жүзеге асыратын автокөлік құралдары екінші Уағдаласушы Тарап мемлекеттің аумағында жұмыс істейтін автомобиль көлігіне салықтар мен алымдар төлеуден босатылады, оған мыналар қосылмайды:

- а) ақылы жолдар мен көпірлерді пайдаланғаны үшін алымдар;
- б) қозғалыс пен көлікті ұстауға, сақтауға және жүргізуге байланысты

шығындарды жабу үшін алынатын алым;

в) Уағдаласушы Тараптардың ішкі заңдары белгілеген нормаларға сәйкес автомобиль құралы салмағының, көлемінің, жүк көтергіштігінің артық болғаны үшін алым;

г) автокөлік жанармайына ішкі және халықаралық бағалар арасындағы айырмасын жабу бойынша жиындар.

Қорытынды ережелер

16-бап

Ұлттық заңдардың қолданылуы

Осы Келісімнің ережелерімен немесе екі мемлекетте қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттардың ережелерімен реттелмейтін барлық жағдайларда да Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысының ішкі ұлттық заңдары қолданылатын болады.

17 - б а п

С а н к ц и я л а р

1. Тасымалдаушылар немесе автокөлік құралына қызмет көрсететін персонал барған мемлекетінің қолданыстағы ұлттық заңдарын немесе осы Келісімнің ережелерін орындамаған жағдайда аумағында осындай тәртіп бұзушылық болған Уағдаласушы Тараптың құзырлы органы мынадай шаралар қабылдай алады:

- а) тасымалдаушыға оның тәртіп бұзғаны үшін ескерту;
- б) тасымалдаушыны осындай тәртіп бұзу болған Уағдаласушы Тарап мемлекетінің аумағы бойынша тасымалдауды жүзеге асыру құқығынан уақытша, ішінара немесе толық айыру.

2. Мұндай шаралар қолданған құзырлы орган бұл жайында екінші Уағдаласушы

Тараптың құзырлы органына дер кезінде хабарлауға тиіс.

1 8 - б а п

Апаттар немесе бақытсыз жағдайлар
кезінде көрсетілетін көмек

Уағдаласушы Тараптардың құзырлы органдары жол-көлік оқиғалары, автокөлік құралдарының апаттары немесе экипаж мүшелерінің, жолаушылардың бақытсыз жағдайға ұшыраған кездерінде оларға қажетті көмек көрсетеді, ал ауыр апаттар немесе бақытсыз жағдайлар кезінде бұл жайында екінші Уағдаласушы Тараптың құзырлы органдарына мәлімдейді және тексеру нәтижелері туралы хабарлайды.

19-бап

Даулар

Осы Келісімді түсіндіру немесе қолдану жөніндегі кез келген дау Аралас комиссияның мәжілісінде Уағдаласушы Тараптардың құзырлы органдары арасындағы тікелей келіссөздер жолымен шешілетін болады.

Егер құзыретті органдар ортақ келісімге келе алмаған болса, мұндай жағдайда материалдар олардың дипломатиялық жолмен реттелуі үшін тапсырылуға тиіс.

20-бап

Құзырлы органдар

Осы Келісімнің ережелерін орындауға өкілетті құзырлы органдар мыналар болып табылады:

Қазақстан Республикасы жағынан:

- Қазақстан Республикасының Көлік және коммуникациялар министрлігі;
- Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігі;
- Қазақстан Республикасының Кеден комитеті;
- Қазақстан Республикасының Салық комитеті.

Түркіменстан жағынан:

- Түркіменстанның Автомобиль көлігі министрлігі;
- Түркіменстанның Ішкі істер министрлігі;
- Түркіменстанның Экономика және қаржы министрлігі.

Уағдаласушы Тараптар тиісті құзырлы органдардың кез келген өзгертілулер жөнінде өзара және дер кезінде хабарлайтын болады.

21-бап
Күшіне енуі

1. Осы Келісім Уағдаласушы Тараптардың дипломатиялық арналар арқылы бір-біріне мемлекеттердің әрқайсысында өздерінің ішкі заңдарына сәйкес қажетті процедуралар орындалғаны туралы хабарлаған күннен бастап 30-күні күшіне енеді.

2. Осы Келісім 5 жыл мерзімге жасалады және Уағдаласушы Тараптардың біреуі оның қолданыс мерзімі біткенге дейін кемінде 90 күн бұрын Келісімнің қолданыс мерзімін өзінің тоқтатқысы келетіні жөнінде және оны бұзатыны туралы жазбаша түрде хабарлаған кезге дейін әрбір ретте келесі

5 жылға өздігінен ұзартылатын болады.

Алматы қаласында 1997 жылғы 27 ақпанда екі данада, әрқайсысы қазақ, түркімен және орыс тілдерінде жасалды, сондай-ақ барлық мәтіндердің де күші бірдей.

Осы Келісімнің ережелерін түсіндіруде пікір алшақтықтары туындаған жағдайда Уағдаласушы Тараптар орыс тіліндегі мәтінді басшылыққа алатын болады.

(Қолдары)

Оқығандар:

Қасымбеков Б.А.

Багарова Ж.А.